

‘Hollen is voor de dommen’¹

Rob Witt, van Schiebroek tot Caïssa

Voorwoord

Wat een prachtige opkomst was dat voor het schaaktoernooi ter nagedachtenis van mijn ouders Rob en Marga Witt!

Grandcafé Eighty-Four was hun investering en dus een perfecte gelegenheid om daar voor dit toernooi gebruik van te maken.

Het gaf me een warm gevoel te zien hoeveel mensen van hen hielden en respect wilden betuigen en tegelijkertijd vooral ook plezier maakten op deze ongedwongen bijeenkomst. Mijn ouders zouden genieten hebben. Een toch wel verdrietige gedachte die me vooral de dagen erna diep raakte.

Mijn moeder wilde op ‘hun’ locatie groot vieren dat ze elkaar in 2021 50 jaar kenden, maar de lockdown gooide roet in het eten.

Overmacht. Hopelijk hebben ze toch vanaf een ander *level* kunnen meegenieten van het weerzien van al hun dierbaren.

Fijn om bij het toernooi en al eerder bij de begrafenis kennis gemaakt te hebben met de schaakvrienden van mijn vader en zo een ander deel van zijn leven te ontmoeten. Daardoor was hij toch voor een stukje bij me. Zoveel schakers en verhalen, dat ik niet meteen al jullie namen kon onthouden, maar de kennismaking heb ik enorm gewaardeerd!²

---

¹ Helmer Wieringa: “Een mooie titel! Rob zette een schaakpartij gedegen op, voor mij was dat de associatie. Mijn haastige aanval liep vaak stuk op de verdediging van Rob.”

² Helmer Wieringa: “Rena haalde aan, “Staan alle stukken gedekt en dreigt er wat?” Zo typerend voor Rob; dat ontroerde mij.”

Dank aan alle spelers en toeschouwers en zeker ook voor het aanleveren van partijen, anekdotes en zelfs een gedicht zodat dit 'boekje' tot stand kon komen.

Rena A. Witt, trotse dochter

I Herinneringen

Rob

door Wim Westerveld

v.r.n.l.: Rob, Marga en moeder Witt

Precies weet ik het niet meer, hoe en waar ik Rob voor het eerst ontmoette. Vermoedelijk bij het schaakclubje op school dat mijn geschiedenisleraar had opgericht. En het zal tijdens het schooljaar 1963-1964 geweest zijn, daar in het Caland Lyceum aan de Argonautenweg, op de grens van de Rotterdamse wijken Hillegersberg en Schiebroek. We hebben nooit bij elkaar in de klas gezeten, want Rob deed de HBS en ik het gymnasium. En dat was maar beter ook, want door de besmetting met het schaakvirus zou van opletten tijdens de les nog maar weinig terechtgekomen zijn.

Caland Lyceum

We bleken in dezelfde straat in Hillegersberg te wonen, de Borchsatelaan, waar Rob en zijn moeder van 1960 tot circa 1964 (in-)woonden bij mevrouw Nagtegaal en haar zoon. Vermoedelijk was dat op nummer 65. Helemaal zeker weet ik dat niet, want ik ben daar gek genoeg nooit geweest. Zeker is wel dat Rob van deze mevrouw Nagtegaal heeft leren schaken. Hij moet toen een jaar of tien jaar zijn geweest.

Borchsatelaan 65

Ze waren exotische verschijningen, Rob en zijn moeder, want in die tijd zag je in Hillegersberg alleen maar mensen met een Aziatisch

uiterlijk die in de plaatselijke Chinees 'Kam Sang' werkten. Robs Japanse moeder had een betrekking bij het Japanse consulaat. Zijn Duitse vader heeft Rob niet gekend en slechts eenmaal in levenden lijve gezien. Daarover later meer.

Al snel na onze eerste ontmoeting was het hek van de dam en begon schaken ons leven te beheersen. Als het even kon, gingen we schaken. Eerst zonder, later met een schaakklok. Eindeloze tienkampjes. Aanvankelijk alleen bij mij thuis op mijn zolderkamer.

Borchsatelaan 124, mijn ouderlijk huis met op de voorgrond Frans en Paul

Later ook bij Rob, toen Rob en zijn moeder verhuisd waren naar een ruim appartement in Schiebroek. Dat appartement ademde Japan. Bij binnenkomst stuitte je al direct op een afbeelding van de Japanse heilige berg Fuji.

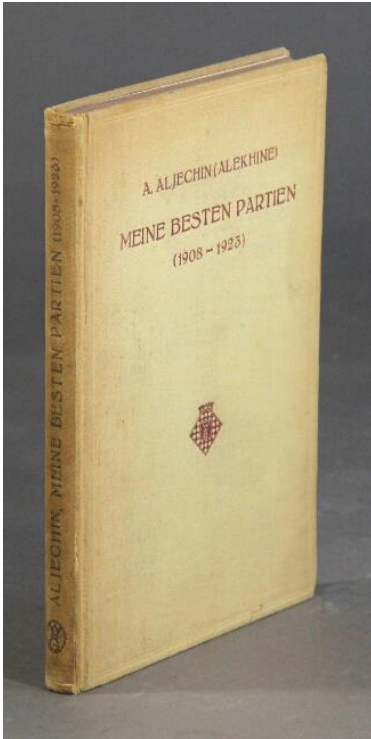

Berg Fuji

Als we zaten te schaken kwam Robs lieve moeder geruisloos langs met lekkernijen op zo'n mooi Japans schaalpje. Soms bleef ik wat langer en werd ik voorgesteld aan Japanse gasten, vaak beroemdheden die Rotterdam aandeden. Zo heb ik eens de hand mogen schudden van driebanden biljartkoning Koya Ogata. En een enkele keer bleef ik eten. Suki Yaki, heerlijk maar ook wel ver verwijderd van wat ik gewend was, met zo'n rauw ei en zeewierbladen.

Aanvankelijk was ik iets sterker dan Rob. Volgens Rob kwam dat doordat ik tijdens onze partijen zat te kijken in *Meine besten Partien* door Alexander Aljechin.

In de schoolpauzes zochten we elkaar op en speelden we blind. Op een dag passeerden we het sportveld waar medeleerlingen aan het hardlopen waren. "Hollen is voor de dommen", sprak Rob minzaam.

En toen viel ons oog op een advertentie in een huis-aan-huisblaadje. De SV Schiebroek (later gefuseerd tot SV Erasmus) organiseerde een instuiftoernooi voor huisschakers in de Goede Herderkerk. Wij daar op af, we wilden wel eens weten of we het konden opnemen tegen echte clubschakers. We wonnen allebei onze groep. De club of beter gezegd de bezielende jeugdleider van de club, wijlen Henk de Kleijnen, lijfde ons onmiddellijk in en zo begon ons clubleven. We fietsten naar Den Haag en Amsterdam om de grote jongens in het zonetoernooi en het IBM-toernooi aan het werk te zien. Bij het zonetoernooi in Den Haag kwamen we in het publiek een jong ventje tegen dat met enkele andere jeugdspelers kritisch commentaar stond te leveren op het spel van Jan Hein Donner. Het was Jan Timman.

We gingen zelf aan toernooien deelnemen. Samen met Hans van Calmthout op de brommer naar Dieren voor het Open Nederlands Kampioenschap. Wij op onze Puch, Hans op zijn Typhoon waar hij meer naast liep dan dat hij erop zat want de motor van zijn vehikel sloeg voortdurend af.

We werden steeds beter, maar Rob groeide het hardst. Hij ontwikkelde een klassiek strategische en geduldige stijl van spelen en met zijn, ik zou haast zeggen, Aziatische instelling was hij nooit uit zijn evenwicht te brengen. Zijn openingsrepertoire was beperkt, maar hecht doortimmerd. Frans tegen e4 en zijn geliefde Sämisch tegen het Koningsindisch. Later heeft hij zijn repertoire aanzienlijk uitgebreid.

De Sämisch altijd trouw gebleven. Met Marga en Frans.

Zowel in 1969 als in 1970 was hij jeugdkampioen van de Rotterdamse Schaakbond. In 1969 zat Rob in een simultaanséance tegenover Paul Keres. Rob was niet onder de indruk, maar misschien wel daardoor

liet hij zich in gewonnen stelling foppen. Ik schreef daar samen met Rob een verhaal over: [Simultaanséance](#).

In 1970 werd hij na barrage met Job de Lange en Max Viergever jeugdkampioen van Nederland. Dat kampioenschap werd gespeeld in Rockanje en Oostvoorne en natuurlijk ging ik kijken hoe mijn vriend het ervan afbracht. Daar is een foto van. Op de voorgrond Charles Kuijpers. Helemaal links achteraan een vaag beeld van Rob, ik sta ernaast.

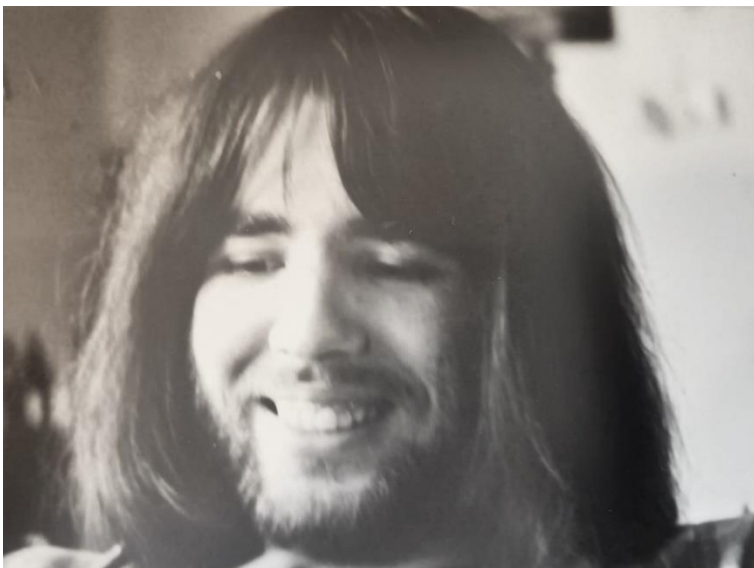

In die tijd vonden er teammatches plaats tussen de beste spelers van ons land en de beste spelers van de ene keer Engeland en de andere keer Duitsland. De jeugdkampioenen van het land bezetten het jeugdbord. En zo kwam Rob in Duitsland te spelen tegen, als ik me niet vergis, René Borngässer. Een man die kwam kijken bij de wedstrijd heeft Rob een tijdje geobserveerd en ging daarna weer weg. Rob herkende hem van de foto's. Zijn vader. Er is nooit contact geweest. Hoe tragisch.

De studietijd brak aan en Rob ging in Amsterdam studeren, psychologie. We zagen elkaar niet meer zo frequent, maar tijdens de match Fischer-Spasski in 1972 was het weer helemaal raak. Ik heb een paar dagen gelogeed in het gastvrije huis van Rob en Marga aan de Eerste Oosterparkstraat en later nog een paar keer in de

zomervakanties tijdens IBM-toernooien. Vele schakers hebben nadien genoten van de enorme gastvrijheid van Rob en Marga. Eerst aan de Commelinstraat, later aan de Transvaalkade. Bekende schakers als de (groot-)meesters Eric Lobron, Simon Williams, Merijn van Delft en vele, vele andere bekende en minder bekende schakers hebben er kort of langer gelogeed.

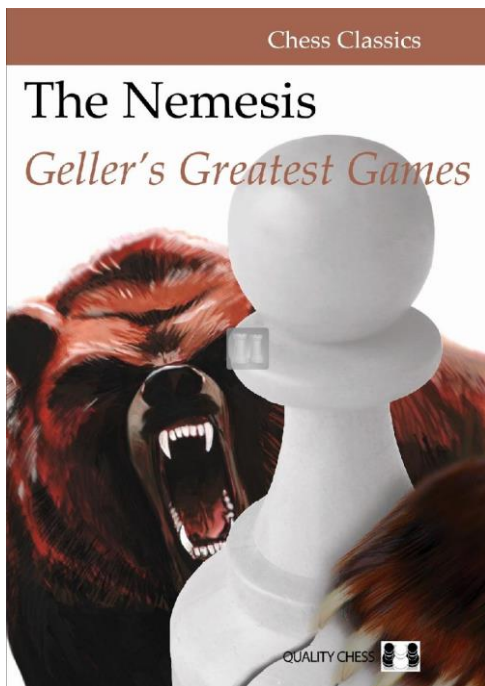
Toen ik op 13 september jl. Rob bezocht in revalidatiecentrum Het Flevohuis - wat naar later bleek de laatste keer te zijn dat ik hem zag-, hebben we herinneringen opgehaald. Ik vertelde hem dat ik het winnen van de IBM-reservegroep in 1975 aan hem te danken had. Ik had een afgebroken partij tegen Dick Smorenberg. Het stond volkomen gelijk en ik wilde de partij al remise geven. Rob weerhield me ervan: "Een hele tijd niks doen, gewoon doodzitten." Het was het geduld dat Rob had en ik niet. Maar het werkte, er kwam een fout en ik won. Rob was helder toen ik voor het laatst bij hem was, maar kon zich het voorval begrijpelijkerwijs niet meer herinneren. Maar aannemelijk vond hij het wel.

Vanaf de jaren tachtig hadden we nog slechts sporadisch contact, meestal bij een competitiewedstrijd. De enige keren dat ik me nog aan het schaakbord waagde. In die jaren tachtig beleefde Rob zijn hoogtepunt op schaakgebied. Hoe dat gegaan was, vertelde hij me op die dinsdag 13 september 2022. Hij was in 1981 tweede geworden in

het open toernooi van Baden-Baden, achter Paul van der Sterren. Vier jaar later werd hij tot zijn verrassing uitgenodigd voor het hoofdtoernooi, een grootmeestertoernooi. Daar speelde hij naar eigen zeggen zijn beste partij uit zijn carrière tegen grootmeester Stefan Kindermann.

Recent ontdekte hij dat zijn partij tegen Efim Geller in het boek van Geller, *The Nemesis*, is opgenomen. Ja, zo goed was Rob, al was die partij tegen Geller geen topprestatie van hem maar vooral een belangrijk nieuwtje van Geller, een speler van wie we de partijen destijds met groot ontzag naspeelden in dat appartement in Schiebroek halverwege de jaren zestig.

Na onze pensionering hebben we de draad weer opgepakt. We hadden vaak contact en zeker toen ik ging schrijven en ik zijn hulp inriep om herinneringen aan te vullen. In het artikel over de gebroeders Maliangkay komt een beschrijving voor van het schaakfeest in AMVJ Rotterdam (1971). Die is van Rob en zijn onderkoelde gevoel voor humor komt daarin goed tot uitdrukking.

Het feest dat Hennie Maliangkay in de nacht van woensdag 21 april 1971 organiseerde in AMVJ Rotterdam was een ludiek snelschaaktoernooi met zeer aparte regels. Enkele punten uit het wedstrijdreglement:

- iedere winnaar was verplicht een drankje te nemen;*
- bij remise moesten beide spelers verplicht een drankje consumeren;*
- voor iedere vijf alcoholische consumpties werd een extra schaakpunt toegekend;*
- protesten konden in de ideeënbus gedeponereerd worden.*

De AVRO Go-Go-girls poogden de spelers af te leiden; de resterende concentratie werd door de band weggespeeld. Hans Ree won de eerste prijs (een boor), verder sleepte Jan Timman een zaagje in de wacht en Rob Hartoch een spons. De bekende schaakorganisator Berry Withuis had aanvankelijk de leiding van dit evenement, maar moest halverwege afhaken na teveel drank.

Het was een onvergetelijke schaaknacht, mailde deelnemer Rob Witt me. Begrijpelijkwijs kon hij zich echter niet meer herinneren of, en zo ja hoe, hij de volgende dag in Amsterdam was thuis gekomen.

Vaak stuurde hij me zijn partijen toe met analyses van zijn hand. Hij was altijd precies en objectief. Meedogenloos objectief zelfs, waarbij hij zichzelf nooit spaarde. Echt bewonderenswaardig. Het commentaar op mijn partijen daarentegen was steevast: goed gespeeld, ook als ik en ongetwijfeld ook hij wel beter wisten.

Ik ben de afgelopen jaren een paar keer bij Rob en Marga thuis geweest. Altijd was daar weer die gastvrije sfeer. Met hun fijne dochter Rena en zijn vrienden door dik en dun, Han Mawira en Frans Arp.

6 april 2022 met Rena, yours truly, Rob en Frans (foto genomen door Marga)

De gezondheidstoestand van Rob ging achteruit. Hersenbloeding. Hij herstelde wel, maar niet meer volledig. Niettemin kon hij nog op hoog niveau schaken. Er kwam echter een nieuw ziektebeeld bij en plotseling ging zijn steun en toeverlaat Marga hard achteruit. Ze overleed eind juli vorig jaar. Na de uitvaartplechtigheid zei Rob me: “We hadden gehoopt samen 90 te worden. Dat is niet gelukt en ik ga dat zelf hoogstwaarschijnlijk ook niet halen.”

Doodziek en in en in verdrietig heeft Rob geprobeerd tot het laatste toe zijn hopeloze positie te verdedigen. Het mocht niet baten.

Bij mijn laatste bezoek heb ik hem het boekje ‘Meester Jacobson’, door Tim Krabbé, gegeven. In de dagen dat hij door Corona eenzaam en alleen in quarantaine zat, zal hij het gelezen hebben. Wat hij ervan gevonden heeft, zullen we helaas nooit weten.

Mijn vriend, met wie ik zo lang gereisd heb door de schaakwereld, is niet meer. Voor de vele schaakvrienden zal het zwaar zijn te beseffen dat het gastvrije honk aan de Transvaalkade verleden tijd is. Rob en Marga zijn een dierbare herinnering geworden. Een herinnering die gelukkig levend wordt gehouden. Het Rob Witt Memorial dat voor de eerste keer op 19 februari 2023 plaatsvond in het Grand Café van

dochter Rena en schoonzoon Corné, was een heerlijk schaakfestijn waar meer dan veertig schaakvrienden aan deelnamen. De levensgrote fotobeelden van Rob en Marga die het geheel omlijstten, lieten iedereen voelen dat ze hun spreekwoordelijke gastvrijheid aan ons hebben nagelaten.

Vijftig jaar vriendschap

door Frans Arp

Het moet eind zomer 1970 geweest zijn dat ik Rob in Rotterdam liftend aantrof langs de weg. Ik stopte onmiddellijk, want ik kende hem van gezicht, wel eens gezien bij een IBM-toernooi. Ik was handelsreiziger in tienerkleding voor boetieks. Mijn toenmalige vriendin ging vaak mee. Zo ook die dag. Ze zat naast me en had er moeite mee dat ik stopte voor een lifter. “Dat is de jeugdkampioen schaken van Nederland. Natuurlijk neem ik die mee”, riep ik uit. Achterin mijn auto had ik de collectie broekrokken en minirokjes aan een stang hangen. Rob nestelde zich er tussen. We hebben het even over schaken gehad, maar Rob was meer geïnteresseerd in wie wij waren en waar we vandaan kwamen. Het was een heel prettig contact en ik dacht nog, zo'n talentvolle schaker kan dus ook heel sociaal zijn. Hij hield mijn vriendin bezig terwijl ik in Den Haag en Wassenaar klanten bezocht. In Amsterdam nodigde hij ons uit om een hapje te eten in zijn favoriete restaurant. We hebben daarna nog regelmatig contact gehad in het schaakcafé, totdat hij plotseling lange tijd weg was met zijn nieuwe vriendin. Dat bleek Marga te zijn, met wie hij vier weken lang liftend door Spanje, en ik dacht ook Italië, trok.

Rob en Frans bij een speelautomaat

Rob zei me later dat de beste investering die hij ooit gedaan had, een handvol pinda's was die hij bij een bezoek aan café H88 aan de naast hem zittende dame, Marga dus, had gegeven. En zo kwam de afspraak tot stand om samen op vakantie te gaan. Bij terugkeer nodigde Rob mij vaak uit om bij hem thuis te eten en te schaken, vluggertjes. Maar ik was natuurlijk kansloos tegen hem.

1977 Schaaktoernooi in Berga (Spanje): op de voorgrond Rob, naast hem John van Baarle en Frans, schuin tegenover Helmer Wieringa en links net zichtbaar Hanneke van Parreren

Ze woonden inmiddels samen, Rob en Marga. Rob studeerde psychologie. Geen idee wanneer hij naar college ging. Intussen was ik weer vrijgezel en woonde in een verlaten winkelpand vlak bij hen. Samen verkenden we het kroegleven van Amsterdam. Het kwam meestal tot nachtelijke escapades, vaak met z'n drieën, Rob, Marga en ik. Langs stamkroeg De Doffer, café H88 en tot slot Het Okshoofd. Het eindigde ermee dat ik in hun huis in slaap viel. Dat nachtelijke leven veranderde in 1980. Rob kreeg een vaste baan en er kwamen kinderen, Alexander en Rena. Ik was in Haarlem gaan wonen en volgde de opleiding voor verpleegkundige. Schaken werd nu een stuk serieuzer dan onze nachtelijke vluggertjes. Ik denk dat Rob voor het seizoen '83/'84 besloot teamleider van het tweede team van Watergraafsmeer te worden. Daarin werd ik opgenomen. Dat betekende vrijdag voorbereiden op de wedstrijd en zaterdag na de wedstrijd de partij grondig doornemen.

Rob werd mijn trainer. Dat ik ooit een elorating van 2170 heb gehad is zeker ook aan hem te danken. Het analyseren van mijn partij in de

KNSB, ook toen ik later voor VHS Haarlem speelde, was op zaterdagavond bij wijze van spreken verplicht. In die tijd was hun nieuwe huis aan de Transvaalkade een plaats geworden waar zowel schakers als bridgers op die zaterdagen gastvrij werden ontvangen. Daar kwamen niet alleen de teamleden Helmer Wieringa, Wiet Bouman en Han Mawira, maar ook IM Leon Pliester en Filip Goldstern en de grootmeesters Friso Nijboer en Paul van der Sterren. Soms doorstond ik met enig succes ernstige kritiek op mijn spel, maar af en toe dacht ik ook na het zien van hun partijen en analyses: ik kan eigenlijk helemaal niet schaken. Later op de avond verschenen ook de bridgers (Marga was inmiddels een sterke clubbridger en wilde niet alleen naar het schaken kijken) en werd het al gauw een uur of zes in de morgen.

Op een gegeven moment werden de zaterdagbijeenkomsten minder druk bezocht. Ik denk dat sommigen langzamerhand verplichtingen hadden gekregen jegens partner of gezin. Han Mawira en ik kwamen nog regelmatig, maar door drukke werkzaamheden werd het ook bij mij steeds minder.

In 2020 stopte ik definitief met mijn baan in de zorg. Rob was in 2019 getroffen door een hersenbloeding. Hij herstelde daar redelijk van. Het verminderde kortetermijngeheugen was de enige merkbare handicap. Schaken was nog helemaal in orde. Alleen waren lange partijen nog te vermoeiend voor hem. Dus kwam ik drie dagen in de week vluggeren. Dat werden series van tien vluggertjes, vijf minuten per persoon. Gemiddelde uitslag 7-3 voor Rob.

Het was na hun fijne vakantie op Curaçao bij zoon Alexander die daar woont, dat Rob zich steeds minder voelde. Januari 2022 kwam met gewichtsverlies en snelle vermoeidheid. De noodlottige diagnose longkanker volgde. Aanvankelijk sloeg de immunotherapie aan, maar het effect bleek slechts tijdelijk. De kanker tastte de ruggenwervels aan en Rob kon nauwelijks meer lopen door

zenuwpijn. Operatie en bestraling was noodzakelijk, maar daarna is het alleen maar verder achteruitgegaan. Rob stierf 22 september in een verpleegtehuis. Ook met Marga ging het in de zomer van 2022 niet goed. Het lijden aan hartfalen werd haar 21 juli fataal. Zij stierf in het ziekenhuis. Ik verloor in twee maanden tijd twee warme vrienden. Maar nog erger is het voor Rena en Alexander, in één klap beide ouders weg.

Mijn Amsterdamse familie

door Paul van der Sterren

Ik herinner me nog precies wanneer ik zijn naam voor het eerst zag: in 1970 toen hij jeugdkampioen van Nederland was geworden en *Schakend Nederland* daarover berichtte. Ik was 14, jeugdtoernooien waren mijn natuurlijke leefwereld in die tijd en zulke berichten maakten meer indruk op me dan die over het echte kampioenschap van Nederland of zelfs de match om het wereldkampioenschap. Dat was allemaal een beetje ver van mijn bed, maar het Nederlands Jeugdkampioenschap, dát was wat. Wie dat won was voor mij een held. Tijdens de jaarwisseling 1970/71 deed hij mee aan het Europees kampioenschap in Groningen en ook dat maakte veel indruk op me. Later heb ik wel van hem begrepen dat hij niet bepaald met tevredenheid terugkeek op dit toernooi, maar voor mij maakte het niet uit hoe zijn resultaat was. Sterker nog, een toernooi waar hij in de achterhoede eindigde, dat moest wel iets enorms zijn. Het maakte mijn bewondering voor hem alleen maar groter.

We ontmoetten elkaar voor het eerst - als ik me goed herinner - in het Open NK 1974 in Velp. In ieder geval speelden we daar voor het eerst een partij tegen elkaar. Het werd een anticlimax. In de laatste ronde van het toernooi, die ergens in de ochtend begon, trapte Rob, ongetwijfeld nog niet goed wakker, in een elementaire openingsval en moest al na 13 zetten opgeven. Toen zag ik ook Marga voor het eerst en dat gevoel dat ik kreeg toen ik ze samen zag weglopen zal ik nooit vergeten. Ik een punt, ja, fijn, maar hij een prachtige vriendin. Wie heeft hier nu 'het beste deel gekozen'? Heel verwarrend voor een ambitieus jong schakertje.

Ik neem aan dat we elkaar hierna nog wel eens tegenkwamen, misschien bij een snelschaaktoernooi, maar daar heb ik geen duidelijke herinneringen aan. Wat ik wél nog weet is dat hij voor

Watergraafsmeer ging spelen in de Hoofdklasse. Dat was een Amsterdamse club met een geweldige uitstraling, waarin een paar gevestigde namen (de IM's Rob Hartoch en Coen Zuidema) samen met enkele net-niet-meesters (en dat waren nationale topspelers in die tijd!) zoals Piet van der Weide en Jaap Vogel, in één team zaten met twee van mijn meest talentvolle generatiegenoten: Roy Dieks en Job de Lange. En nu dus ook Rob. Een droomteam in mijn ogen van toen. Het zal dan ook geen toeval zijn dat in mijn geheugen als onze tweede ontmoeting staat gebeiteld die keer dat hij me in Wijk aan Zee 1975 aansprak en vroeg of ik óók bij Watergraafsmeer wilde komen spelen. Het klinkt misschien wat geëxalteerd, maar dit was een van mijn mooiste momenten ooit. Deze 'transfer' was voor mij een jeugdroom die in vervulling ging, ook al wist ik donders goed, onbescheiden als ik was, dat ik toen allang in een dergelijk topteam thuishoorde.

De prijsuitreiking van het Nederlands kampioenschap snelschaken voor clubteams 1979 v.l.n.r.: toernooirecteur Piet Zwart, Paul van der Sterren, Gert Jan de Boer, teamleider Jaap Wittebol. Roy Dieks (achter Wittebol) en Rob Witt.

En thuis kwám ik er! In mijn eerste jaar in Amsterdam had ik aan de ene kant genoten van de vrijheid en zelfstandigheid die bij het studentenleven en het wonen op kamers hoort, maar aan de andere kant was ik er, als provinciale jongen in de grote stad, ook wat vereenzaamd. Niet langer wist ik me omringd door familie en jeugdvrienden en dat was fijn maar het deed ook pijn, om het maar even kort samen te vatten. Terugkijkend zie ik heel goed dat ik bij Watergraafsmeer mijn nieuwe familie vond. De clubavonden op maandag, steevast vervolgd in Café 't Span, daarna in allerlei nachtcafé's in de stad of bij Rob en Marga thuis in de Commelinstraat, met alle vrolijkheid van jonge mensen onder elkaar, het werd al snel het ritme van mijn leven. En in dat leven vormden Rob en Marga in hun gastvrije huis het vanzelfsprekende middelpunt. Hun huiskamer werd, misschien nog wel meer dan clublokaal Het Kraaiennest, het eigenlijke hart van de schaakclub Watergraafsmeer. Wij schaakten, analyseerden, praatten en aten, dronken en genoten van onze jeugd. Kortom, het was een heerlijke tijd waarvoor ik Rob en Marga altijd intens dankbaar ben gebleven.

Bij hen voelde ik die belangeloze gastvrijheid, dat plezier in het om je heen verzamelen van (min of meer) gelijkgestemden, schakers die zowel wilden schaken als op zoek waren naar gezelligheid. Talloos zijn de keren dat ik diep in de nacht of vroeg in de ochtend dwars door Amsterdam terug naar mijn kamer in Oud-West fietste. Soms ook was het niet meer verantwoord om dat te doen en viel ik gewoon ergens in een hoek van hun huis in slaap. Ook andere schakers overkwam dat geregeld. Rob noch Marga leek het erg te vinden. Een volgende keer waren we gewoon weer even welkom.

Aan die periode kwam een eind toen Rob in 1980 zijn studie afrondde en ging werken bij de gemeente Amsterdam. Ook voor mij begonnen zich toen andere werelden te openen, want ik bracht steeds meer tijd door met Hanneke, mijn vriendin, en ook mijn schaakcarrière werd

grootser en internationaler. Stapje voor stapje loste die Watergraafsmeertijd op in het grote voortgaan van de tijd. Al die schakers van ons groepje gingen in meer of mindere mate iets maatschappelijk verantwoord doen en kozen hun eigen weg. Het leven werd ernst. In 1981 verhuisden Rob en Marga naar de Transvaalkade, ze kregen kinderen. Hanneke en ik gingen samenwonen. In 1983 verliet ik de club (al kwam ik van 1986 tot 1988 nog even terug). Natuurlijk betekende dit niet dat we elkaar nooit meer zagen, maar wat ooit een bijna dagelijkse routine was geweest verschoof naar de 'geschikte momenten'. En tussen die momenten door waren we ieder met ons eigen leven bezig. Rob had een baan en twee opgroeiende kinderen, ik had een openingsrepertoire dat continue zorg nodig had. Maar toeval was het niet dat ik in 2010, zeven jaar nadat ik mijn profcarrière had beëindigd, bij hém aanklopte met de vraag of Caïssa een leuke club voor mij zou zijn. Blijkbaar verlangde ik onbewust terug naar die Watergraafsmeertijd van vroeger en stond hij voor die tijd symbool. Sindsdien zagen we elkaar dankzij Caïssa weer geregeld en hoewel we onze jeugd allang hadden afgeschud, bleek de band tussen ons gevoelsmatig toch ongeveer hetzelfde gebleven te zijn. Wij deelden een stukje heel belangrijk verleden met elkaar. Jeugdsentiment wordt ouder, maar verdwijnt niet.

In maart 2022 kreeg ik het bericht, dat Marga en Rob allebei ernstige gezondheidsproblemen hadden, zeer ernstige. Door wat hun toen overkwam begon ik automatisch te reflecteren op onze Watergraafsmeertijd en realiseerde ik me eigenlijk pas goed hoe belangrijk die voor mij geweest is. Het was een entree in de grotere schaakwereld, een overgang van mijn geïsoleerde kamerbewonersbestaan naar wat in heel korte tijd mijn leven zou worden. Veel van onze makkers van toen waren ons al ontvallen, het meest recent nog Filip Goldstern. Aan ieder van hen bewaar ik dierbare herinneringen, maar ik weet zeker dat ik aan niemand méér

herinneringen zal bewaren dan aan Rob. Ach, dat Hoogoventoernooi van 1976, toen wij iedere dag met Jaap Vogel meereden naar Wijk aan Zee en samen de Reservegroep wonnen. En die middagen waarop we zijn partijen uit het NK 1976 doornamen. Zo verbaasd als hij was dat al die IM's ook maar mensen bleken te zijn. Dat hij eigenlijk veel meer punten had kunnen halen, als hij iets assertiever geweest was. En dan Baden-Baden 1981, waar we met een hele Nederlandse kolonie waren en we wéér gebroederlijk een en twee werden...

Ik herinner me ook nog dat ik hem in 2011 of '12 zomaar ergens in de stad tegenkwam toen mijn boek *Zwart op wit* net verschenen was en dat hij dat toen zo oprecht prees. Dat deed me zo goed.

En nu zijn ze allebei dood. Ze waren ruim 50 jaar samen, om precies te zijn sinds de dag dat Ajax de Europacup won tegen Panathinaikos: 2 juni 1971. Rob keek naar die wedstrijd in sociëteit H88 en na afloop stond hij aan de bar naast een mooi meisje. Hij bood haar een handvol pinda's aan en sindsdien waren ze onafscheidelijk. "Dat was mijn beste investering ooit" voegde Rob eraan toe, toen hij me dit verhaal vertelde na het overlijden van Marga.

Als we naar zijn schaakcarrière kijken, dan kunnen we niet anders dan vaststellen dat hij een van de beste Nederlandse schakers van zijn generatie was (als we de één jaar jongere Jan Timman als *hors concours* even buiten beschouwing laten). Na dat Nederlands Jeugdkampioenschap in 1970 groeide hij door naar wat we toen 'een sterke hoofdklasser' noemden, iemand die op voet van bijna-gelijkheid tegen het meestersgilde speelde. Deze informele kwalificatie was toen voor de meesten - ook de zeer talentvollen - in feite het hoogst haalbare, want de meestertitel was in die tijd, waarin je hoogstens één of twee keer per jaar een theoretische kans kreeg, vrijwel voor niemand weggelegd.

Rob wist zich twee keer te plaatsen voor het Nederlands kampioenschap, in 1976 en 1982, en eindigde beide keren op een niet spectaculaire, maar zeker verdienstelijke tiende plaats. Oók in 1976 won hij (samen met mij) een van de Reservegroepen van het Hoogovenstoernooi, wat ons allebei een uitnodiging opleverde voor de Meestergroep van 1977, waarin hij het opnieuw goed, maar niet té goed deed. Achteraf denk ik dat zijn respect voor de grote namen hem in de weg zat. Hij was te aardig om zijn tegenstanders echt pijn te willen doen, altijd geweest en altijd gebleven.

De Moderne Benoni was die dag inderdaad The Son of Sorrow

Die zachtmoedigheid belette hem niet om in 1981 nog eens flink uit te halen in het open toernooi te Baden-Baden, waar hij een sterk contingent Nederlandse deelnemers (o.a. Van der Wiel, Hartoch, Böhm en Van Baarle) wist af te troeven en – ook hier gebroederlijk samen met mij – een uitnodiging voor het Grootmeestertoernooi van het volgend jaar binnensleepte. Door organisatorische perikelen werd dit uiteindelijk 1985, maar dat werd dan ook een heel mooi toernooi van 13 ronden met een aantal zeer sterke deelnemers. Winnaar werd de Tsjech Jan Smejkal, die de grote favoriet Efim Geller een half puntje voorbleef. Rob reikte met 5 uit 13 tot de tiende

plaats, wat voor 'een sterke hoofdklasser' een uitstekend resultaat was.

In de clubcompetitie was Rob decennialang een steunpilaar van Watergraafsmeer, eerst in de (gesponsorde) Desisco-tijd, die duurde van begin jaren zeventig tot halverwege de jaren tachtig, daarna weer 'gewoon' als Watergraafsmeer en ten slotte, nadat deze roemruchte club via een paar fusies haar oude naam kwijtraakte, bij Caïssa.

Baden-Baden 1981: twee tevreden winnaars

Maar het meest opvallend was misschien dat hij al die jaren, tot aan zijn dood, verliefd bleef op het schaakspel zelf. Hij bleef boeken kopen, partijen analyseren, openingen voorbereiden en vooral heel veel vluggeren. De eindeloze serie vluiggertjes die hij dwars door zijn hele lijdensfase heen, tot in het laatste ziekenhuis aan toe, met zijn vrienden Frans Arp en Han Mawira speelde, was een indrukwekkend slotakkoord aan een levenslange liefde voor het schaakspel. Je hebt verloren, Rob, maar je hebt gewonnen.

Mailen met Rob Witt

door Arne Moll

Ik leerde Rob Witt kennen in 1994, toen ik tegen hem speelde in de tweede ronde van het Amsterdams persoonlijk kampioenschap, wat destijds in de 'oude' Wethouder Verheij sporthal gehouden werd (naar ik later vernam enkele honderden meters van Robs huis). Het was een (voor mij) memorabele partij, want Rob was de eerste 2200-speler van wie ik won in een serieuze partij. Bij naspelen zie ik ook dat de partij typerend was voor de vele partijen die we in de jaren daarna zouden spelen: Rob komt met superieur positioneel inzicht beter te staan, maar laat dan allerlei onduidelijke tactische rommelkansen toe waarna ik toch nog in mijn element kom. In datzelfde jaar werden we club- en teamgenoten bij de Amsterdamse schaakclub Euwe, een fusie van de oudere clubs MEMO en Watergraafsmeer.

Rob Witt was een fantastische schaker die mooie verhalen uit de oude doos kon vertellen (onder andere over Max Euwe, die een tijd in hetzelfde team als hij had gespeeld) maar eigenlijk beschouwde ik hem meer als een trainer, of eigenlijk een 'mental coach' (hoewel hij die term zelf denk ik afgekeurd zou hebben). Vanaf halverwege de jaren '90 tot mei 2022 heb ik honderden mails met Rob uitgewisseld, vaak met andere schaakvrienden in de CC zoals Merijn van Delft of Peter Doggers, en natuurlijk het trio Paul Janse, Nirav Christophe en Wim Nijenhuis, met wie we een vaste mailwisseling hadden waarin we al onze partijen met elkaar deelden en van commentaar voorzagen. Maar vaak ook waren de mails alleen tussen Rob en mijzelf.

De eerste mail die ik op mijn oudste laptop die het nog doet, kan terugvinden, is een felicitatie van Rob naar aanleiding van de geboorte van mijn dochter, in augustus 2008. Rob was altijd attent en

genereus met persoonlijke opmerkingen, maar meestal gingen de mails natuurlijk over schaken. Zo begint hij op 17 september 2008 als volgt:

“Hoi Arne, je zult wel verbaasd zijn over het tijdstip van deze reactie [3:17am], maar ik heb net met Han Mawira 40 vluggertjes gespeeld. Met zwart alleen maar de waanzin van de Mar del Plata-variant van de KID en met wit voornamelijk de Chameleon (Chebanenko). Ik dacht, voor het slapen gaan kijk ik nog even in mijn e-mail. Jouw suggestie in de Colle om met 4. .. Pc6 i.p.v. .. e6 te spelen, dwingt me op dit late tijdstip tot enig nadenken en graven in mijn geheugen. Volgens mij was mijn conclusie dat wit dan met 5.dxc5 kan overschakelen op de Noteboom in de voorhand met de extra zet Pf3. Ik moet binnenkort nog eens kijken of die conclusie nog hout snijdt. Groeten, Rob.”

Dit is zomaar een mail waar mijn oog toevallig op viel, maar toch is het een typische Rob-mail: direct aangenaam om te lezen, altijd interessant, getuigend van veel kennis van zaken en buitengewoon nuttig en behulpzaam. En als het niet nuttig kón zijn, dan was het vaak nog wel geestig, getuige de volgende tekst die hij stuurde aan Paul, Wim, Nirav en mij:

“Heren, plichtmatig stuur ik jullie mijn interne partij van afgelopen dinsdag tegen Margreet Ligtenberg. De partij was zoouooooo saai. Ik heb ook geen analyses toegevoegd. Evert Straat vroeg al snel of ik dit als een makkelijke avond beschouwde of als een verloren avond. Het laatste dus, althans tot kwart over 10. Als ik jullie was zou ik de partij meteen weggoeien of in 30 seconden naspelen en dan weggoeien.”

Maar Rob kon ook heel kritisch zijn in zijn mails. In maart 2009 schrijft hij naar aanleiding van een partij van mij (ik weet niet meer welke):

“Hoi Arne, ik heb met verbazing je partij nagespeeld. Is die witspeler werkelijk Arne Moll? Die rechtlijnige agressieve speler die elk kansje benut? En is die tegenstander (waar ik trouwens nog nooit van gehoord heb) echt een van de topscorers in de KNSB? Zijn opbouw was goed, maar de simpele winsten die hij mist, geeft toch wel te denken.”

Rob was ook zelden te spreken over (online) vluggertjes of zelfs 1-minuut potjes die ik hem wel eens toestuurde, puur ter vermaak of omdat er een grappig motief (bijvoorbeeld een dolle toren) in voorkwam. Meestal reageerde hij dan ongeveer als volgt: tsja, leuk, maar wanneer ga je weer eens een serieus toernooi spelen, Arne? Eén keer heeft hij me zelfs *tijdens* de partij bestraffend toegesproken. We speelden toen tegen elkaar op de interne competitie van Euwe, en ik had zwart. In die tijd speelde ik meestal Siciliaans, maar nu speelde ik Frans. “Ha, dat vind ik leuk”, reageerde Rob joviaal - nog in de geest van de kop koffie die ik hem net had aangeboden - toen ik mijn eerste zet uitvoerde, maar na 2.d4 speelde ik tot zijn afgrijzen de zet 2...b5?! (Ik had daar net een artikel over gelezen in een of ander tijdschrift). Rob keek me met iets van teleurstelling in zijn blik aan en zei toen doodernstig: “Dat vind ik dan weer jammer.” Vervolgens speelde hij me helemaal van het bord (met een klassiek loperoffer op h7, zie ik in de database).

Maar dit waren uitzonderingen: meestal was de toon van Rob's emails enthousiast, aanstekelijk en ruimhartig. Ik heb meerdere mails van hem met als subject “Goede partij Arne” of “Gefeliciteerd Arne!” De allerlaatste mail die ik van hem ontving, op 2 mei 2022, is een goed voorbeeld van zijn bondige maar aanmoedigende schrijfstijl van de laatste jaren voor zijn overlijden. “Hallo Arne. Een mooie analyse en een goede partij die je verdiend had te winnen. Groetjes, Rob.”

Het is verleidelijk om nog veel meer te citeren uit de vele mails die ik nu voor het eerst sinds jaren weer lees, maar ik wil me beperken tot

nog één voorbeeld. Naar aanleiding van een goed toernooi van hem in Bussum 2010, en de daarop volgende mailwisseling over speelstijlen, vroeg ik Rob waarom hij eigenlijk nooit Internationaal Meester is geworden. Zijn antwoord volgt hieronder integraal. Hopelijk is het voor de algemene lezer net zo interessant en informatief over Rob Witt als schaker en als persoon, als destijds voor mij. Merk op hoe Rob er zelfs in deze persoonlijke reactie nog in slaagt andere spelers te complimenteren.

“Hoi Arne, je mooie reactie doet me licht blozen. Waarom ik geen IM geworden ben? Heel simpel. IM moet je voor je dertigste worden, dus in mijn geval tussen 1970 en 1980. In die tijd kon je alleen maar meesterresultaten halen in gesloten toernooien met voldoende buitenlanders. In de praktijk dus meestergroepen van IBM en Hoogovens. Daar kom je alleen maar in als je een sterk bezette reservegroep won, maar die werden gewonnen door mensen als Böhm, Ligterink, Van Wijgerden, Enklaar of buitenlanders. Zelf is me dat slechts 1x gelukt in Wijk aan Zee 1976. Dan heb je dus 1 kans in de meestergroep van 1977, maar ik kwam niet verder dan 4/11 wat op zich niet slecht was. Het is eigenlijk veel verrassender dat iemand als John van Baarle nooit IM is geworden. Hij had het talent, maar je moest maar net in vorm zijn op die spaarzame momenten dat je een kans kreeg. Ik speelde in de jaren 70 wel veel open toernooien in het buitenland met vaak goede resultaten, bijv. 7/9 in Badalona en 7.5/9 in Baden-Baden 1981. Soms won ik van een tweede garnituur IGM of IM zoals Ostojic en Kovacs, maar meesternormen kun je dus niet halen. Daarnaast moet je net als bijv. Merijn [van Delft] natuurlijk hard werken aan je spel en dat heb ik nooit systematisch gedaan. Had ik ook helemaal geen zin in.

Na je dertigste wordt het leven anders. Je hebt een fulltime baan, koopt een huis, krijgt kinderen. Het schaken blijft voornamelijk beperkt tot de wekelijkse clubavond waar ik toch voornamelijk voor

de gezelligheid speel, en af en toe een SGA-kampioenschap of een Pinkstertoernooi in Bussum. Volgens mij zit jij nu zo ongeveer in deze fase met dat verschil dat je nu ook al een tijd niet meer op de clubavond komt en sowieso nauwelijks toernooien hebt gespeeld. Met het ouder worden merk ik ook dat de energie en concentratie afneemt. Met name op de clubavond na een dag werken, maar ook in de KNSB. Je moet als 50-plusser echt goed uitgerust en gemotiveerd zijn om vier uur lang goed te spelen. Toen ik in 2001 en de jaren daarna ineens weer zin had om deel te nemen aan de Lost Boys en ACT toernooien was ik zelf verbaasd dat ik op 2300 niveau kon spelen en remise kon maken tegen mensen als Ikonnikov, Halkias, Ernst, Timman, Chuchelov, etc. Alleen het laatste ACT tijdens die hittegolf verliep hopeloos slecht. Mijn score tegen jou is inderdaad dramatisch. Ik geloof dat ik tegen niemand zo'n slechte score heb, uitgezonderd Nijboer (0.5-5.5). Die 7-2 zijn denk ik allemaal winst- en verliespartijen, want ik herinner me twee overwinningen met wit we hebben ook vier of vijf keer remise gespeeld. De meeste partijen zullen gespeeld zijn in de interne en vanaf 2000. Toen was ik dus al vijftig. In mijn herinnering heb ik ook veel vaker met zwart gespeeld, maar misschien vergis ik me. Maar het belangrijkste is natuurlijk dat sommige spelers je niet liggen en jij bent daar een van. Iemand als Gertjan [van der Hoeven] ligt me bijvoorbeeld veel beter.

Dit verklaart allemaal niet waarom ik in Bussum ineens wel goed speelde. Het moet een combinatie van goed uitgerust zijn, zin om te spelen en inspirerende tegenstanders. Vooral dat laatste speelt bij mij wel vaker een rol. (...) Tenslotte wat over mijn speelstijl. Toen ik begon met serieus schaken (pas op mijn zestiende toen ik lid werd van een club) heb ik het meest geleerd van de boeken van Botwinnik en Euwe en de partijen van Petrosjan. Ik bewonderde natuurlijk Tal en Aljechin, maar ik leerde daar voor mijn gevoel niks van. Later [had] ik ook het gevoel dat ik veel meer opstak van de partijen van Karpov dan van Kasparov. Mijn rustige stijl zal daardoor ontstaan zijn en was ook min

of meer gedwongen want ik ben zwak in het rekenen in ingewikkelde middenspelstellingen en dat wordt ook steeds slechter. In eindspelen ging dat altijd een stuk beter, maar die zijn over het algemeen overzichtelijker en [daar] komt het meer op inzicht aan.

Ik wil besluiten met de wens uit te spreken dat je komend seizoen gewoon weer in de interne komt spelen en je partijen analyseert voor ons. Ook ben ik benieuwd hoe jij op je vijftigste speelt, maar dat duurt nog even. Groeten, Rob Witt.”

En terwijl ik deze mail overschrijf, dringt het opeens tot me door dat ik dit jaar zélf vijftig word.

Beste Rob, je had volkomen gelijk wat betreft het ouder worden. Wie had gedacht dat ik, die ‘rechtlijnige agressieve speler’, in het huidige KNSB-seizoen alle vijf mijn partijen remise gespeeld heb, en tegenwoordig graag eindspelletjes speel? Ik zou niet durven beweren dat mijn inzicht dat van de schaker Rob Witt benadert - maar als dat zo is, heb ik dat zeker aan jou te danken.

Schaakvrienden

door Florian Jacobs

Rustig maar, ze zijn er nog: denkers in de stad,

Waarder: spelers, denken is spelen met gedachten.

Maar waar? Naast, en tegenover elkaar: dat

Is schaken: samen spelend gedachten verwachten.

Maar waar? Aan het water, tussen klotsen en klotsen,

Tussen glas en golf speel je dat denken pas klaar,

Roetsj je van woelig rumoer naar waakzame rotsen,

Toren je, in gedachtegalop, boven looper en koningspaar.

Stemmen klinken als glazen. Sfeer heerst waar stilte kwam.

Schaak, vrienden, er is altijd nog een partij te spelen,

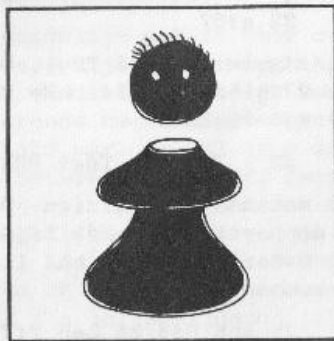
Hier ben je niet door sluitingstijd of slotregel te bevelen:

In Eighty-Four klopt 't schaakhart van Amsterdam.

Schaakbulletin 107

rob witt

Rob Witt werd geboren op 3 oktober 1950 in Braken (West-Duitsland, nabij Bremen). In 1953 kwam hij naar Nederland, maar pas in 1968 verkreeg hij de Nederlandse nationaliteit. In 1966 werd hij lid van de onderbondsvereniging Schiebroek en kreeg hij zijn eerste schaakboeken: 'Botwinnik lehrt Schach' van Hans Müller en Euwe's driedelige 'Bouwstenen van de schaakkunst'. In 1969 en 1970 werd hij jeugdkampioen van de Rotterdamse Schaakbond, waarbij hij ondermeer Cor van Wijgerden de voet dwars zette. In 1969 kon hij in het jeugdkampioenschap van Nederland niet verder reiken dan de 10e plaats (winnaar Hans Böhm), maar in 1970 veroverde hij de titel na herhaalde beslissingswedstrijden met Job de Lange en Max Viergever. Sinds september 1970 studeert Rob in Amsterdam (specialisatie arbeids- en organisatiepsychologie).

schaakportret

Als jeugdkampioen had hij slechts korte tijd de ambitie om professional te worden. Zijn gedeeltelijk falen in het Niemeyer-toernooi 1970/71 (2½ uit 7 in de voorronden, maar wel gedeeld eerste in de C-groep met 7½ uit 10) genas hem daarvan. Sinds 1971 is Rob een

vaste klant in het milieu van de sterkste hoofdklassers.

In de seizoenen 1970/71 en 1971/72 kwam hij uit voor Rotterdam, maar in 1972/73 speelde hij weer voor het juist gepromoveerde Schiebroek dat zich mede dankzij hem juist in de tweede klasse KNSB kon handhaven. Vanaf 1973/74 speelt Rob voor Watergraafsmeer. Hij scoorde sindsdien (t/m okt. 1976) aan gemiddelde bordhoogte 7,8 15½ uit 25, wat neerkomt op een gemiddelde prestatierating van 2255.

Zijn meest recente prestatieniveau reikt echter wel wat hoger. Bezien wij zijn prestatielijst sedert 1974 in wedstrijden op minstens hoofdklasseniveau.

wedstr. plaats score pr.rat.

1974

Hoogo. res.	5	5 uit 9	2286
IBM-res.	2	6½ uit 9	2398
KNSB-komp.		4½ uit 8	2186
totaal		(26)	2294

1975

Hoogo.res.	8-10	2½ uit 9	2144
IBM-res.	5	4½ uit 9	2231
idem 4-kamp	1	2½ uit 3	2515
KNSB-komp.		5½ uit 7	2348
totaal		(28)	2263

1976

voorw.k.v.N.	1/3	3½ uit 5	2410
Kamp.v.Ned.	10	3½ uit 11	2295
IBM-res.	6	4 uit 9	2218
id.m.4-kamp	2	2 uit 3	2508
KNSB-komp.		3½ uit 6	2289
totaal (t/m okt)		(34)	2309

De KNSB-rating van Rob Witt bedraagt thans 2300. Op de jongste lijst van de plaatsingscommissie neemt hij de 20e plaats in.

Als zijn fraaiste resultaat beschouwt hij zijn overwinning in het kampioenschap van Amsterdam 1972, dat zeer sterk bezet was. Ook in 1975 werd Rob (open) kam-

pioen van Amsterdam. Dit jaar nam hij voor het eerst deel aan het kampioenschap van Nederland, nadat hij in de voorwedstrijden door het lot als winnaar was aangewezen, voor Boersma en Van Dop. In Leeuwarden haalde Rob na een slechte start nog goed op en liet hij Van der Weide en Baljon achter zich. Het woord is aan Rob Witt. H.J.

Hoewel ik het taktische werk niet schuw heb ik toch een duidelijke voorkeur voor positioneel manoeuvreren. Pas taktisch spelen als er een gezonde positionele basis is of nog meer als er helemaal geen positionele basis meer is. Wat dit laatste betreft heb ik een rijke ervaring aan schwindels in slechte of verloren stellingen en/of in tijdnoodfases. Op de één of andere manier geven die me meer plezier dan een regelmatige overwinning zoals in de volgende partij.

Witt-Schouten

Klubkomp.Desisco mrt.1976

1 d4 Pf6 2 c4 g6 3 Pc3 Lg7
4 e4 d6 5 f3 e5 6 Pge2 Pfd7

De positioneel agressieve Sämisch-variant is al jarenlang één van mijn favorieten. 5..e5 is niet zo populair meer. Nico heeft het al vier keer tegen mij gespeeld. Gebruikelijk is 6..0-0 7 Lg5 c6.

7 Le3 c6?!

In het Hoogoventoernooi 1976 had Nico 7..Pb6 tegen mij gespeeld, zonder gelijk spel te krijgen. Vermoedelijk is 7..Lh6 het beste.

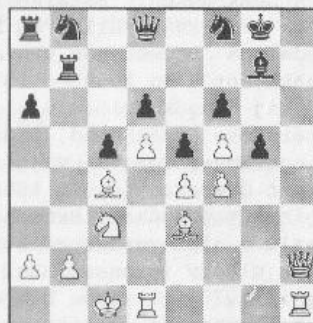
8 Dd2 0-0 9 d5 c5
10 0-0-0 a6

Principieel beter lijkt mij eerst Pa6 en Pc7 omdat het paard vaak via b5 naar d4 kan, maar het kost veel tijd. Misschien kwam 10..f5 in aanmerking.

11 g4 b5 12 Pg3 bc4 13 h4
f6 14 h5 Tf7 15 hg6 hg6
16 Dh2 Pf8 17 Lc4: Tb7
18 Pf5 Lf5:?

Dit verliest snel, evenals 18..gf5 19 gf5 Kf7 20 Dh5+ en Tdg1. Na 18..g5 staat zwart slecht, maar een snelle beslissing zie ik niet.

19 gf5 g5 20 f4!

Dit moet zwart overzien hebben. Na 20..gf4 beslist 21 Tdg1 en na 20..ef4 21 Lf4: zit zwart opnieuw om een zet verlegen.

20 .. Pbd7 21 fg5 Tab8
22 gf6?

Veel sterker is 22 Tdg1, bv. 22..Tb2: 23 gf6! Df6: 24 Dh8+ Kf7 25 Dh5+ Kg8 26 Lh6.

22 .. Pf6: 23 Tdg1 P8h7

Deze zet had ik overzien. De rest van de partij is in de tijdnoodfase wat rommelig en zal ik zonder commentaar geven.

24 Lh6 Df8 25 La6 Tf7
26 Tg6 Kh8 27 Lg5 De7
28 Dh4 Tg8 29 Ld3 Dd8
30 Kc2 De7 31 Dh7:+ Ph7:
32 Le7: Te7: 33 f6 Lf6:
34 Tf6: Tg2+ 35 Kb3 Tb7+
36 Lb5 Tg3 37 a4

1 - 0

Het volgende fragment is uit de partij Witt-Boersma, laatste ron-

de van de IBM-reservegroep 1975. Voor Paul Boersma was de partij van groot belang aangezien hij slechts een half punt achterstand had op Cor van Wijgerden. Paul is iemand met wie ik liever een pilsje drink dan een partij speel, want hij ligt me niet. Keer op keer kom ik slecht of verloren te staan, maar tot drie keer toe ben ik in de tijdnoodfase ontsnapt. Zo ook in deze partij. Na de 22e zet van wit was de volgende stand ontstaan.

Witt-Boersma

Het is duidelijk dat ik weer overspeeld ben. Mijn enige hoop is dat Paul nog een kwartier heeft voor de resterende negentien zetten en ik een half uur. Ik zal geen moeite doen betere zetten voor zwart aan te geven, hij heeft teveel goede mogelijkheden. Er volgde: 22..d5 23 Ld4 de4 24 fe4 e5 25 La1! Tfd8 26 Tc2! (Een vervelend antwoord als je in tijdnood zit en net denkt met Tfd8 de winnende zet te hebben gedaan) 26..Pg4 27 Dd7 Pf2+ 28 Kg1 Db6 (28..Pd1: 29 Tc8: Db6+ 30 Ld4!) 29 Ld4! (Het enige. Ook zwarts volgende zet is gedwongen, omdat na 29..Tc2: 30 Lb6: het paard op f2 blijft hangen. Zwart heeft nog twee minuten, wit nog twaalf) 29..Td7: 30 Tc8:+ Dd8 (30..Td8 31 Lb6: Tc8: kost een stuk) 31 Td8:+ Td8: 32 Kf2:

ed4 Hierna durfden we allebei niet meer en kwamen we remise overeen.

van Manen-Witt
Amsterdam 1975

1 c4 Pf6 2 Pc3 d5 3 cd5
Pd5: 4 g3 g6 5 Lg2 Pb6
6 Pf3 Lg7 7 0-0 Pc6 8 d3
0-0

Deze stelling is al vele malen voorgekomen. Het aantrekkelijke van deze opening is, behalve interessant spel, dat er geen vaste theorie van is. Het boek van Taimanov verkoopt alleen onzin en de Informator (R 21/b) leert dat de witspelers iedere keer weer anders voortzetten. Een belangrijke variant is als wit ipv 6 Pf3 eerst 6 d3 Lg7 7 Le3 speelt. De bedoeling is na 7..Pc6 8 Lc6:+ te spelen of anders op koningsaanval te spelen met Dc1, Lh6 en h4.

9 Ld2

Een andere opstelling is bv. 9 Le3 h6 10 Dc1 Kh7 11 Tfd1 e5 12 Lc5 Te8 13 e3, Tal-Jansa, Suchumi 1972.

9 .. h6 10 Dc1?! Kh7
11 Tb1 e5 12 b4 Pd4

Het alternatief is 12..a6 13 a4 Pd4. Na 14 a5(?) is met de witte dame op d1 en de zwarte koning op g8, Pd7 gespeeld, maar hier beschikt zwart over 14..Pa4! Zowel na 15 Pd4: Pc3: 16 Lc3: ed4 en c6 als 15 Te1 Pc3: 16 Lc3: c6 staat zwart eerder beter.

13 Pd4:?

Positioneel slecht. Veld c3 en pion e2 kunnen zwak worden. Noodzakelijk was 13 Te1.

13 .. ed4 14 Pe4 Te8
15 Te1 Pd5 16 Dc4 c6

16..Le6 levert niets op, bv. 17

Pc5 Pe3 18 Pe6: (18 Pb7:? Pg2:-+)
18..Pc4: 19 Pd8: Pd2: 20 Tbd1
(20 Tb2? Pc4! 21 dc4 d3) 20..Tad8:
21 Td2: met onduidelijk spel.

17 b5 cb5 18 Tb5:?

Hierna staat wit slecht. Het bes-
te was 18 Dd5: Dd5: 19 Pf6+ Lf6:
20 Ld5: Ld7 al staat zwart zowel
na 21 Lb7: Tab8 als 21 Lf7: Te5
beter.

18 .. Pc7 19 T5b1 Le6 20
Dc2 b6 21 Lb4 Pd5 22 La3
Le5 23 Pd2 Tc8

Wit werd geplaagd door tijdnood
(18 minuten voor 27 zetten). Zijn
stelling zakt nu snel in elkaar.

24 Db2 Pc3 25 Ta1 Dd7 26
Pf3 Lg7 27 Lb4 Da4 28 a3
Ld5 29 Kf1 a5 30 Ld6 Pb5!

Met tempowinst even de toren door-
laten.

31 Lf4 Tc2 32 Db1 T8e2:!
33 Te2: Te2: 34 Pg1 Lg2:
35 Kg2: Te7 36 Pf3 g5 37
Ld2 Te6 38 Dc1 Lf6 39 Dc8
Pc3 40 Df8 Dd7 41 Te1 Lg7
42 Da8 Te1: 43 Le1: Pb1
44 De4+ f5 45 De2 Dd5 46
Kg1 Pa3: 47 h4 g4 48 Pd2
De5 0 - 1

toernooien

BERGSMA-TOERNOOI

In het Bergsma-toernooi (Rotter-
dam) werden dit jaar twee paralel-
le vierkampen voor sterke hoofd-
klassers verspeeld. De eindstan-

den luiden:

1A: 1 Koevermans 2; 2/3 Nathans,
Kerkhoff 1½; 4 J.v.d.Berg 1.
1B: 1/2 van Dop, v.d.Herik 2½;
3 Kort 1; 4 mevr.Vreeken 0.

ZOETERMEER

De uitslag van het tweede promo-
tietoernooi luidt (Rapid-achtkamp)
1 v.d.Vliet 6; 2/3 Etmans, C.Kuij-
pers 5½; 4/6 Hoorweg, Thoe Schwart-
zenberg, van der Schee 3; 7 Broek-
man 1½; 8 v.d.Peut ½.

LEIDEN

De SV. Leithen organiseerde ter
gelegenheid van zijn 40-jarig be-
staan een vierkampen-toernooi.
Het speeltempo bedroeg 35 zetten
in 1½ uur + 15 minuten voor de
rest van de partij.

Eregroep, oud LSB-kampioenen:
1 Schuering 3; 2 T.Piket 1½; 3
Jerry Bey 1; 4 Barkema ½.

Invitatiegroep I: 1/2 v.d.Wiel,
C.Kuijpers 2½; 3 Konings 1; 4
Jan Bey 0.

Invitatiegroep II: 1 J.Piket 3;
2/3 Dobbelaar, Tolenaar 1½; 4
Harteveld 0.

AMSTELVEEN

Het open kampioenschap van de Sv.
Amstelveen werd volgens Zwitsers
systeem verspeeld in twee groepen
van resp. 45 en 56 deelnemers.

De eindstanden luiden aan kop:
A- 1 Goldstern 6; 2/5 Franx, Nie-
kus, v.Voorthuysen, Elserman 5½;
6 Scherpenisse 5 enz.

B- 1 Beekman 6½; 2 Bosman 6; 3/5
Bunink, Veenstra, Buys 5½ enz.

WITTE PAARD

In het weekend van 22, 23 en 24
oktober hield Schaakklub Het Wit-
te Paard uit Koog aan de Zaan,
naast de gebruikelijke vierkam-
pen, een 5-ronden Zwitsers invita-

II Toernooi

Openingswoorden

door toernooirecteur Merijn van Delft

“Welkom allemaal, we gaan zo meteen beginnen met het toernooi. Normaal gesproken verzijn ik ter plekke een willekeurig verhaal als ik een toernooi mag openen, maar vandaag wil ik geen dingen vergeten te vermelden, vandaar dat ik gisteren mijn tekst heb uitgeschreven.

Sommigen hebben Rob en Marga een halve eeuw gekend, anderen hebben Rob en Marga nooit gekend, of iets er tussenin. Dat maakt helemaal niet uit, iedereen is hier even welkom, zoals iedereen altijd welkom was bij Rob en Marga. Zelf ken ik Rob sinds mijn studententijd van de interne competitie van Max Euwe, de club die later opging in Caïssa. Meer recentelijk heb ik een tijdje bij hen gewoond, toen ik even geen woonruimte kon vinden in Amsterdam.

We zijn hier vandaag te gast bij Rena, de dochter van Rob en Marga, en Corné, de schoonzoon van Rob en Marga. Corné gaf aan dat hij graag meer denksporters over de vloer heeft, want Rob heeft altijd geschaakt en Marga heeft altijd gebridged. Dat gaat aardig de goede kant op. Schaakclub Pd4, een vriendengroep die zijn eigen schaakclub heeft opgericht, heeft hier hun nieuwe thuishonk voor wedstrijden en borrels. Vandaag hebben we natuurlijk dit toernooi, ook met het idee om schaken te combineren met een hapje en een drankje.

Vandaag natuurlijk ook veel deelnemers van schaakclub Caïssa en de jongens van De Eenhoorn die destijds ook bij Max Euwe intern speelden. De generatiegenoten van Rob, vandaag gedefinieerd als geboren voor 1960, strijden om de Rob Witt prijs. De dames die vandaag meedoen, strijden om de Marga Botman prijs. We hebben

een ratingprijs tot 2000 en natuurlijk doet iedereen mee voor plek 1, 2 en 3. Je kunt overigens maar één prijs tegelijk winnen.

De wedstrijdleiding is in de ervaren handen van Theo Weijers. Arbiter Joost Jansen is helaas ziek vandaag en hetzelfde geldt voor Paul van der Sterren die graag de prijsuitreiking had willen doen. Ik wil ook nog vermelden dat onze vriend Helmer Wieringa, recentelijk getroffen door een herseninfarct, goed aan het herstellen is, maar dit toernooi komt nog iets te vroeg.

Ik geef nu het woord aan Theo, veel plezier en succes vandaag!”

Impressie en een toegift

<https://youtu.be/qOfoAW6Mn7s>³

---

³ De video is ook te vinden op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

Toernooiverloop

door Merijn van Delft

Nadat Frans Arp en ik een mooi deelnemersveld bij elkaar hadden gekregen, twijfelde ik of ik zelf ook mee zou doen, want een prijs winnen op een toernooi dat je zelf organiseert, leek me niet echt chic en dat risico zat er wel in. Het leek me dat Rob iets zou zeggen als 'joh gewoon meedoen, laat het maar zien' en zodoende deden Frans en ikzelf ook gewoon mee. Met Theo Weijers hadden we een ervaren wedstrijdleider, Corné en Rena deden de rest.

De belangrijkste last-minute aanpassing was dat we met speeltempo 15+2 speelden, want 15+0 is toch vragen om een hoop tijdnoed chaos en zoals Theo zei: “zo kunt u wellicht nog een goed eindspel spelen.” Wat nu volgt zijn wat korte impressies van het toernooiverloop.

Arlette van Weersel kon helaas pas vanaf de tweede ronde meedoen, maar Peter Doggers had al spontaan aangeboden een bye te nemen waar nodig, dus zodoende hadden we met 46 deelnemers de tent volledig vol zitten. Op een handvol remises na, verliep de eerste ronde ongeveer volgens eloverwachting, alleen Paul Neering wist Elwin Osterwald te verschalken.

In de tweede ronde werd ik ingedeeld tegen mijn oude sparringpartner Henk-Jan Visser, bekend van ontelbaar veel vluggertjes. De opening zat enorm mee en op een enkele hapering na ging het redelijk vlot. Dat ging in het verleden maar al te vaak anders! Naar wat ik begreep won Hans Ree met enig fortuin van Robin Duson.

In de derde ronde had ik wederom een indeling die in de oude Max Euwe tijd geregeld voorkwam, met zwart tegen Alje Hovenga. Arne

Moll versloeg Hans Ree en Michael Wunnink won van Rosa Ratsma. Onderin kwam Debby Nieberg keurig op het scorebord door nestor Tony Noest, speciaal voor de gelegenheid uit België overgekomen, te verslaan.

De vierde ronde was een waar slachtveld, geen remises aan de eerste negen borden. Joël de Vries van Pd4 begon zich in de kijker te spelen door van Arno Bezemer te winnen. In de vijfde ronde speelden Michael en ik een rustige remise, maar de rest ging gewoon door met beuken: verder geen remises aan de eerste veertien borden.

In de zesde ronde had ik het zwaar tegen Joël maar wist ik me nog naar de overwinning te rommelen (zie partij). Bij Rosa tegen Henk-Jan was de chaos, ondanks het aangepaste speeltempo, maximaal. In een mailwisseling getiteld 'doldwaze Najdorf' is ook deze partij gereconstrueerd. Tony won, iedereen van de nul af!

In de zevende ronde werden de knikkers verdeeld. Ik had het wederom zwaar tegen de sterk spelende Robin, maar profiteerde van een blunder van haar kant. Daarmee werd ik eerste, maar de prijs heb ik uiteraard in de pot laten zitten. Robin haalde dik verdiend de Marga prijs voor de beste dame met 5 uit 7. Michael werd tweede door Henk-Jan te verslaan.

Groot drama aan het derde bord waar Hans Ree verzuimde mat te zetten en toen zelf mat stond tegen Arno Bezemer. Joël versloeg met Arthur van de Oudeweetering nog maar eens een IM en werd gedeeld derde met Arno. Jaap Vogel en Cor Croese piekten op het juiste moment en deelden met 4,5 uit 7 de Rob Witt prijs voor generatiegenoten. Dat gold ook voor Rob Bödicker, die met 4 uit 7 de ratingprijs tot 2000 won.

Eindstand

Ranking after round 7 of Rob Witt Schaaktoernooi

No.	PNo.	Name	Score	WP	SB	PS	rat.	TPR	W-We
1.	1	Merijn van Delft	6.5	32.5	29.50	26.5	2363	2621	+1.51
2.	2	Michael Wunnink	6.0	32.5	26.50	23.5	2308	2508	+1.50
3.	13	Joël de Vries	5.5	31.5	22.00	23.0	2191	2437	+2.20
	4	Arno Bezemer	5.5	29.0	22.00	20.5	2276	2387	+0.90
5.	12	Henk-Jan Visser	5.0	29.5	17.00	21.0	2196	2322	+1.24
	15	Robin Duson	5.0	27.5	17.00	21.0	2169	2241	+0.87
	8	Frenk van Harreveld	5.0	22.0	15.50	16.5	2237	2153	-0.51
8.	10	Arne Moll	4.5	28.5	15.25	20.0	2225	2273	+0.54
	7	Florian Jacobs	4.5	29.0	15.75	19.0	2249	2263	+0.20
	23	Jaap Vogel	4.5	24.5	13.50	15.5	2092	2131	+0.51
	17	Cor Croese	4.5	26.0	15.25	17.5	2126	2130	+0.21
12.	3	Hans Ree	4.0	29.0	14.00	19.0	2277	2189	-0.71
	11	Rosa Ratsma	4.0	28.0	12.50	20.0	2208	2171	-0.16
	18	Gijs IJzermans	4.0	26.5	11.00	19.0	2116	2164	+0.60
	16	Enrico Vroombout	4.0	26.0	12.50	16.5	2127	2134	+0.16
	14	Arlette van Weersel	4.0	23.0	13.00	14.5	2175	2121	-0.39
	5	Arthur v.d. Oudeweetering	4.0	24.0	11.75	15.0	2262	2111	-1.27
	36	Rob Bödicker	4.0	22.0	10.50	13.5	1935	2102	+1.56
	21	Elwin Osterwald	4.0	22.0	12.25	13.5	2108	2030	-0.59
20.	20	Peter Doggers	3.5	26.5	12.25	15.5	2111	2169	+0.46
	6	Gert-Jan v.d. Hoeven	3.5	25.5	11.25	17.5	2260	2118	-1.29
	35	Frans Arp	3.5	26.5	12.00	14.5	1937	2082	+1.31
	38	Václav Ocelik	3.5	24.0	9.75	13.5	1882	2072	+1.68
	22	Frans Borm	3.5	24.0	9.75	15.5	2106	2051	-0.28
	25	Wim Westerveld	3.5	26.0	9.25	13.5	2077	2022	-0.38
	29	Abe Willemsma	3.5	21.5	7.50	11.5	2046	1944	-0.77
	37	Wim Nijenhuis	3.5	24.0	9.25	10.5	1896	1942	+0.50
28.	28	Francis Lessmann	3.0	31.0	13.50	15.0	2054	2166	+0.98
	32	Evert-Jan Straat	3.0	26.5	9.50	12.0	1978	2092	+0.97
	9	Alje Hovenga	3.0	27.5	7.50	15.0	2230	2034	-1.75
	24	Jos ten Hacken	3.0	23.5	8.50	13.0	2087	1977	-0.84
	19	Rik Salomons	3.0	25.5	8.50	14.0	2114	1923	-1.58
	26	Walt Schagen	3.0	21.0	6.00	9.0	2071	1852	-1.87
34.	43	Paul Neering	2.5	26.5	9.00	13.0	1690	1963	+1.81
	33	Jeroen van den Berg	2.5	21.5	5.50	11.5	1961	1882	-0.76
	40	Max Seignette	2.5	22.0	4.75	9.5	1745	1879	+0.78
	45	Karel van Delft	2.5	19.0	5.75	7.5	1637	1856	+1.54
	31	Paul Janse	2.5	21.5	4.50	8.5	1988	1815	-1.55
39.	34	Cato de Zoeten	2.0	25.0	4.50	10.0	1938	1933	-0.17
	30	Paul Schipper	2.0	21.0	3.50	8.0	2006	1807	-1.83
	27	Han Mawira	2.0	20.0	3.50	8.0	2065	1740	-2.76
	46	Debby Nieberg	2.0	18.0	3.00	6.0	1439	1655	+1.30
	39	Tony Noest	2.0	15.5	3.00	3.0	1850	1605	-2.23
44.	42	Andre Spaargaren	1.5	18.0	3.25	5.5	1700	1702	-0.16
	41	Sander Janknegt	1.5	16.0	1.75	5.5	1701	1688	-0.29
46.	44	Hanke Winus	1.0	16.5	2.00	3.0	1656	1511	-1.19

III Partijen

Bril, baard, gulle lach, sjekkie, bierglas en een goed verhaal

door Francis Lessmann

Mooi dat Rob Witt een herdenkingstoernooi heeft gekregen, een van de beminnelijkste, respectvolle en objectieve schakers die ik ooit gekend heb en een gastvrij, sociaal en intelligent mens. Toen schaakclub Euwe (Amsterdam) dreigde te fuseren met Caïssa waren er redelijk wat Caïssianen die mopperden “Nee, geen fusie met die elitaire hoogdravende schakers van Euwe. Praten alleen maar in varianten alsof schaken niet meer is dan dat!” Hoe anders was Rob. Steevast als ie zelf in de interne zijn weldoordachte zet had gedaan liep ie langs alle(!) borden om te kijken uit interesse hoe daar geschaakt werd en zeker ook in de lagere regionen. Vaak sprak ie spelers achteraf aan met “Dat was een mooie aanval” of “Ik dacht dat je hier misschien die had kunnen doen.” Niet vanuit de hoogte maar op een gelijkwaardig niveau van praten over schaken en hoe mooi het spel was. Daarna moest ie dan snel op de trap van Huize Lucia zijn eeuwige sjekkie draaien, vloeitjes vast likken en daarna roken, commentaar geven op de laatste competitiewedstrijd of Alje Hovenga vertellen wat ie nu weer fout had gedaan in de wedstrijd in België. 😊 Mensen kwamen naar Rob toe, maar Rob ging ook naar de mensen.

In de eerste ronde van het Rob Witt toernooi had ik het genoeg tegen mede Hoogeveen- en Bregenzganger Arno Bezemer te mogen spelen. Arno was altijd een klasse beter dan ik, ook in combinaties waarvan ik dacht dat ik dat redelijk beheerste (Abe Willemsma merkte in de pauze op: “Maar jij zei altijd van jezelf dat je een moerasschaker was, mensen het moeras inlokken en weigeren te

zeggen waar de paaltjes staan toch?”). Dat klopt wel maar dat lukte niet tegen Arno. Ik ben bijna 70 en merkt dat ik na bijna vijf jaar niet schaken weer als een prille Bonenstaak de klas van grootmeester Kwel inloop. Handen trillen, geroezemoes om mij heen en veel bekende gezichten die uitnodigen tot een gesprek. Van alles wat niet aan mijn concentratie voor het schaken bijdroeg.

De partij tegen Arno verliep redelijk zoals ik had gehoopt, hij het centrum, ik klooien op de damevleugel en uitlokken met teasing zetten “Ja kom maar, kom maar ... Het moeras in.” Maar van het moeras kwam niet veel, Arno wist alle trucjes te bezweren en het werd remise. Oeffff. Ik moest Arno vragen het uitslagformulier in te vullen want mijn handen trilden te zeer. Tsja, ontwenningsverschijnselen?!

Even later moest ik tegen Frenk van Harreveld, ook weer zo’n 150 ELO punten meer als ik. Ik neem plaats aan het bord, hij komt even later en zit bijna statig maar niet te fier achter het bord, oogt zelfverzekerd en ik begin al een beetje te krimpen. Ik speel e4 - de goedgehumtste lezer zal hebben opgemerkt dat ik met wit speel - en hij doet d5.

Ik kijk naar 1. .. d5 en denk “dat speel ik zelf met zwart ook regelmatig! Gelukkig geen e6 en Frans waarmee Rob Witt mij elke keer wanhopig maakte (later speelde hij Siciliaans, maar dat heb ik nooit tegen hem mogen spelen). Dan breekt na die d5 van Frenk toch een beetje de paniek los: maar weet ik in Godsnaam nog wat Smerdon (destijds rondgebazuind door Arne Moll bij Euwe) hier over roept?” En ja hoor!!! Ik ben de kritieke varianten vergeten, maar ik wist nog wel dat Lb5 schaak en dan gewoon terug naar e2 een simpele en niet al te gevaarlijke variant voor wit was. Zogezegd zo gedaan en zo geschiedde.

Zie de partij Francis Lessmann - Frenk van Harreveld.⁴

Na de partij zeg ik tegen Frenk: “Maar je had toch ook met de koning naar f8 kunnen gaan, dan is het helemaal niet zo duidelijk!” “Ja dan pak je toch gewoon op h7?” Inderdaad maar in het paardeneindspel kun je nog wel vechten toch? Eigenlijk misschien gewonnen omdat de betere schaker voor mij de zetten bedacht: gelukkig werd het geen eindspel 😊

Na deze partij hield ik Gert-Jan van der Hoeven (oud Euwe) redelijk eenvoudig op remise en begon al te denken, jeminnee, ik ben toch echt wel goed en helemaal niet roestig! Duhhhh! Toen mocht ik met wit tegen Henk Jan Visser (oud Euwe) en werd meteen op mijn nummer gezet. Na 1. e4 c5 2. c3 Pf6 3. Pf3?????? Zag ik ineens “Hij heeft geen d6 gespeeld dus opgeven na Pxe4.” Dat deed ik ook, maar pas na 70 zetten 😊 Verkwiste energie.

Over verkwisten gesproken: in de partij met Henk-Jan Visser zat links van mij Rosa Ratsma tegen Evert Jan Straat meen ik. Ik had in mijn overmoed een Karmeliet van de tap genomen en dacht er kan niks meer stuk met 2 uit 3. Na de zet 3. .. Pxe4 gooide ik pardoos mijn Karmelietglas om, met een voor een gepensioneerde bewonderenswaardige snelheid van handelen ving ik het glas halverwege op (ja, je houdt van bier hè), maar niet voordat de koningsvleugel van Rosa door een dijkdoorbraak volkomen blank kwam te staan. Vooral f2 t/m h1 was een zwembad. Ik begon bibberend de zijkant van het bord met mijn laatste papieren zakdoekje droog te maken, bedeesd sorry zeggend en hopend haar niet te verstoren en zonder haar koning op te tillen want wie weet klinkt er dan van de andere kant van het bord: “Arbiter, illegale zet, illegale zet, ik eis het punt op!”

---

⁴ De partij is na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

Nauwelijks hersteld van de commotie zette ik voor de veiligheid het glas Karmeliet, dat toch nog half vol was (ja, een echte optimist!) op de tweede trede naar het podium. Staat daar veilig denk ik nog, tot Daan Zult binnenkomt, het glas als een echte AZ-er omschopt en mij berooft van een flinke teug om de moed erin te houden. Gezegd moet worden dat ie heel netjes en nauwkeurig een doekje ging halen om alles schoon te maken. Zijn eigen glas Karmeliet had hij veiligheidshalve aan de andere kant van de trap gezet, want hij had mijn begerige blikken reeds van verre waargenomen.

Na afloop van het toernooi bedacht ik: “Dit is een leuk toernooi! Ik heb geen enkele wanklank gehoord, geen protesten of gefoeter. Het leek wel één groot vriendentoernooi! Eigenlijk een toernooi zoals alle toernooien zouden moeten gaan.” Volgend jaar ben ik er zeker weer! (Neem ik wel mijn eigen Karmeliet mee 😊)

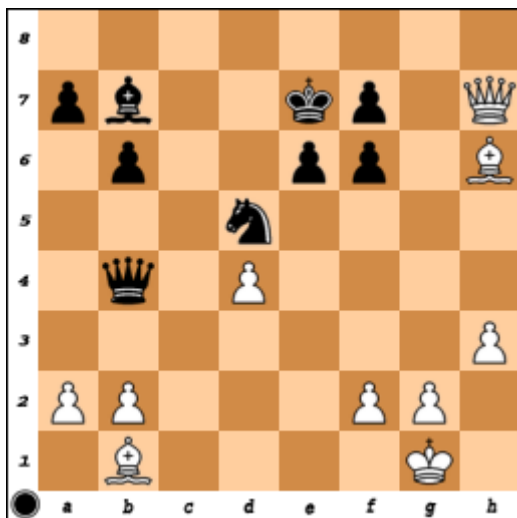
Twee gemiste mogelijkheden

Door Arthur van de Oudeweetering

Niet geheel onverwacht voor mij een stroef toernooi door gebrek aan toernooi- en snelschaakritme, maar een heel mooie, leuke en gezellige manier om Rob zo te herdenken. Amsterdam roept nu om een periodiek zondags rapidtoernooi in Eighty-Four (dan met wat inschrijfgeld), zoals die toernooitjes waarin Parijs grossiert.

Achteraf vond ik o.a. twee aardige voorbeelden van gemiste mogelijkheden (met behulp van Stockfish natuurlijk), die zeker bij een rapid-potje niet direct voor de hand liggen.

Zo had ik in de eerste ronde zwart tegen Abe Willemsen en was hier aan zet:

26. .. De1+ 27. Kh2 Dxf2 28. Lg6 zag er gevaarlijk uit, dus ik in de denktank en zowaar kwam ik met het niet onaardige **26. .. Pf4!?**

Na **27. Lxf4 De1+** 28. Kh2 Dxf2 volgde er

29. Dc2

[Beter blijkt 29. Dg7! Dxf4+ 30. Dg3 Dxd4 31. Dc7+ Dd7 32. Dxd7+ Kxd7 en de koning op h2 i.p.v. h1 maakt in tegenstelling tot in de partij 33. g4 mogelijk.]

29. .. Dxf4+ 30. Kh1 Dxd4

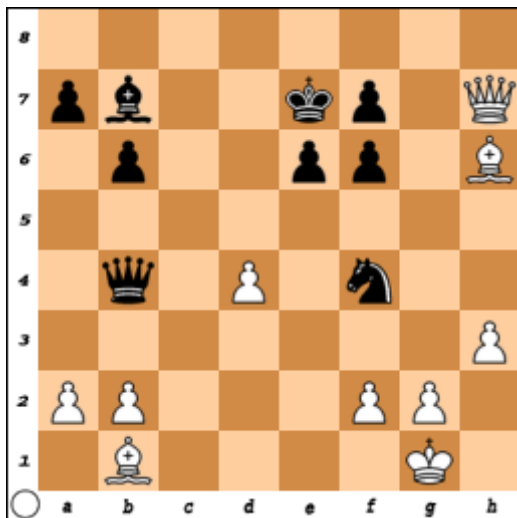
[Ja, dat ligt voor de hand, pakken! Echter na 30. .. f5 31. a3 Ld5 zit wit toch enigszins verrassend in totale zetdwang - kijk maar even goed.]

31. Dc7+ Dd7 32. Dxd7+ Kxd7 33. h4 f5

hier ben ik het spoor echt bijster geraakt, en het verzandde in remise nadat ik een opstelling met Ke3 en g3 toeliet

Zie de partij Abe Willemsma - Arthur van de Oudeweetering.⁵

Maar goed, ik vond 26. .. Pf4 toch wel een aardige vondst.

Echter, de waarheid gebiedt te zeggen dat Abe ook het pakken achterwege had moeten laten – net zoals ik op zet 30. Na 27. Dc2! was zwart in grote problemen geweest. Ik had toch voor 26. .. De1+

⁵ De partij is na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

Na 20. Dxc6 Dxc4 moet wit f2 verdedigen en is de witte dame een eenzame aanvalster. Zwart staat prima.

Overigens lijkt het stoïcijnse 19. .. Lf7 i.p.v. 19. .. h5 ook mogelijk na bv. 20. Txe5 Pf6 of 20. Pf3 e4 21. dxe4 h5 22. Df5 Lxf2, maar ik ben ook maar menselijk.

Ik ga mijn rapid en snelschaak weer snel aanscherpen.

Hulde aan de organisatoren voor deze speciale zondag!

Spektakel

door Wim Nijenhuis

Zie de partij Wim Nijenhuis - Abe Willemsma.⁶

---

⁶ De partij is na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

Een Taimanov en een Semi-Slav

door Merijn van Delft

Zie de partij Merijn van Delft - Joël de Vries.⁷

Zie de partij Robin Duson - Merijn van Delft.

---

⁷ De partijen zijn na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

Enige partijen zonder commentaar

Zie de partij Alje Hovenga - Merijn van Delft.⁸

Zie de partij Henk-Jan Visser - Hans Ree.

Zie de partij Rosa Ratsma - Henk-Jan Visser.

Zie de partij Peter Doggers - Wim Westerveld.

---

⁸ De partijen zijn na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

IV Tot besluit

Selectie partijen Rob Witt

Zie de partij Jan Timman - Rob Witt (1976).⁹

Zie de partij Rob Witt - Jaan Eslon (1977).

Zie de partij Paul van der Sterren - Rob Witt (1976).

Zie de partij Jan Hein Donner - Rob Witt (1982).

Zie de partij Jan Timman - Rob Witt (2002).

Meer partijen Rob Witt

met annotaties van Rob

Rob was kampioen van de Schaakbond Groot Amsterdam (SGA) in 1972, 1975 en 1987 en tenslotte, 28 jaar na zijn eerste kampioenschap, nog een keer in 2000. Vier maal, een absoluut record. De door Rob geannoteerde partijen stammen uit de periode van rond zijn laatste kampioenschap en van daarna. Het archief met 365 vaak becommentarieerde partijen van Rob is te downloaden op de website van Caïssa.¹⁰

---

⁹ De partijen zijn na te spelen op <https://www.sv-erasmus.nl/2023/04/hollen-is-voor-de-dommen>.

¹⁰ Zie: <http://www.caissa-amsterdam.nl/caissa-post/hollen-is-voor-de-dommen/>.

Dankwoord

De initiatiefnemer van dit 'boekje' is Helmer Wieringa. Hij kwam met het idee en hij was vast van plan er iets moois van te maken. Enige weken voor het toernooi werd Helmer echter getroffen door een herseninfarct. Erg akelig, maar de schade lijkt beperkt al is afasie al erg genoeg. Hij werkt er hard aan om zijn taalvermogen terug te krijgen. Beterschap Helmer!

Frans Arp heeft de fakkel overgenomen en liet zien te weten wat delegeren is door Paul van der Sterren en Wim Westerveld te bombarderen tot hoofdredactie van het 'boekje'. Dankzij de vele mooie bijdragen is het iets geworden dat Helmer vermoedelijk in zijn hoofd heeft gehad.

Charles Kuijpers zette de taalkundige puntjes op de i, Floorfilm componeerde van het ingestuurde materiaal een beeldverslag van het toernooi en verzorgde een bijzondere toegift.

Het 'boekje' kon de vorm krijgen van een bericht op de websites van de eerste en laatste schaakclub van Rob, Erasmus (Schiebroek) en Caïssa, dankzij de enthousiaste medewerking van de webmasters Frank van Zutphen en Paul van Beukering.

Maar zonder het toernooi zou 'Hollen is voor de dommen' er niet gekomen zijn. Heel veel dank zijn we verschuldigd aan de alom aanwezige Merijn van Delft (organisator, toernooirecteur, kopij bezorger), aan Frans Arp (organisator en bij ontstentenis van Helmer de directie van het 'boekje'), aan de wedstrijdleader van het toernooi Theo Weijers, en last but not least aan gastvrouw Rena Witt en gastheer Corné van Ewijk die er voor hebben gezorgd dat het de schakers aan niets heeft ontbroken in hun Grand Café Eighty-Four.

Paul van der Sterren en Wim Westerveld